

ZWIĄZEK**PRODUCENTÓW****RYB**

e-mail : biuro@zprzyb.pl
www.zprzyb.pl

Ul. Krakowska 5/2

61-889 Poznań

Tel / fax : (061) 851-05-53

**Informacja ZPRyb na posiedzenie Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi
w dniu 26.01.2012r. w sprawie projektów Wspólnej Polityki Rybackiej i nowego
Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.**

I/. Aby móc odpowiedzialnie formułować projekty Wspólnej Polityki Rybackiej i nowego Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, należy dokonać analiz z doświadczeń w realizacji finansowej pomocy UE w Polsce w okresach 2004-2007 i 2007 do 2013. Analiz tych powinny dokonać MRiRW jako instytucja zarządzająca i ARIMR, jako instytucja płatnicza.

Szczególnie należy wyciągnąć wnioski z niewątpliwych błędów, jakimi były spóźnione i obciążone wieloma nieprecyzyjnymi zapisami programy i rozporządzenia, które w dużym stopniu wypaczyły ideę, rozwoju zrównoważonego rybactwa.

Przyszły rozdział środków finansowych na poszczególne sektory powinien być przejrzysty i wynikać z rzeczywistych przesłanek merytorycznych. Nie powinno już być tak w przyszłości, że np. chów stawowy, posiadający ogromną infrastrukturę, oddziałujący m.in. wielostronnie na warunki przyrodnicze, retencję wód, dający na polski rynek 70% wartości ryb, uzyskał pomoc Unijną zaledwie w wysokości ok. 6 % funduszy EFR!

II/. Priorytety UE wobec akwakultury określone w projektowanym art. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego stanowią, że akwakultura musi być:

- zasobooszczędna, wspierająca ekosystemy z nią związane, szczególnie dbająca o wysoki poziom ochrony środowiska, zdrowia i dobrostanu zwierząt.

Związek Producentów Ryb akceptuje powyższe założenia, przyszłego wsparcia dla polskich Gospodarstw Rybackich. Uważamy ponadto, że w katalogu podstawowych, głównych strategicznych celów EFMR, które Polska powinna proponować na forum UE, powinny być:

1/. Zabezpieczenie dobrego stanu środków produkcji rybackiej, jakimi są obiekty stawowe, jako narodowe dziedzictwo gospodarczo ekologiczne, jak również zapewnienie właściwej ochrony dla - jezior, rzek i zbiorników zaporowych.

2/. Stymulacja rozwoju wewnątrz Unijnego, zaopatrzenia ludności w mięso ryb, pochodzące z terenu UE.

3/. Szczególnie należy dążyć do poprawy diety ludności, przez podnoszenie poziomu spożycia ryb i zapewnienie wyrównywania poziomu spożycia ryb w poszczególnych Krajach UE. Zwłaszcza Polska, jako Kraj o bardzo niskim spożyciu ryb, wynoszącym zaledwie 47% w stosunku do średnio europejskiego poziomu spożycia ryb, powinna priorytetowo traktować powyższe cele!

4/. Zapewnienie warunków dla godnego, materialnego bytu rybaków.

Planując realizację powyższych celów w Polsce, szczególnie należy kierować się następującymi uwarunkowaniami:

- **Morskie zasoby ryb w Bałtyku stają się ograniczone i nie sprostatą ww. celom.**
- **Polska należąca w Europie do Krajóv o najniższych zasobach wody na jednego mieszkańca, posiada jednak największy potencjał produkcji ryb w akwakulturze - są to stawy karpiowe.** Istnieje tu bardzo duży przyszłościowy potencjał produkcji ryb. Obecny poziom produkcji ryb w polskich stawach karpiowych jest niski. Zwiększenie tego poziomu nawet o 100%, nie wpłynie negatywnie na poziom ochrony przyrody. Dla realizacji tego potrzebne są jednak duże środki finansowe, których rybacy nie posiadają.
- **Polskie stawy karpiowe stanowiące narodowe, wielowiekowe dziedzictwo gospodarczo – przyrodnicze, są bardzo przyjazne przyrodzie, co potwierdza ustanowienie niemal na wszystkich z nich Obszarów Natura 2000.**
- **Produkcja ryb lososiowatych, głównie pstrąga tęczowego, wspaniale rozwijająca się w ostatnich kilkunastu latach, zbliża się do poziomu finalnego, ze względu na wyczerpywanie się dostępnych terenów i odpowiedniej jakości wody.**
- **Duży, a w małym obecnie stopniu wykorzystany potencjał pozyskiwania ryb, posiada gospodarka rybacka na polskich, otwartych wodach śródlądowych.** Optymalne wykorzystanie tego potencjału, w pełnej zgodności z wymogami ochrony przyrody, pozwoli na zwiększenie dostępności ryb, zwłaszcza do spożycia przez ludność wiejską, która spożywa najmniej ryb. Aby ten potencjał mógł być w pełni wykorzystany, rybacy jeziorowi muszą mieć zapewnioną, wieloletnią pewność gospodarowania na użytkowanych obwodach rybackich. Konieczna jest również dla nich finansowa pomoc, potrzebna do odtworzenia dobrej jakości wody w jeziorach, która w dużym stopniu pogorszyła się na skutek intensywnej industrializacji i urbanizacji kraju w XX wieku. Niezbędna również będzie pomoc finansowa, potrzebna do restytucji ginących gatunków ryb, budowy wylęgarni, stawów przyjeziorowych, itd.
- **Brak sprawnej, profesjonalnej sieci sprzedaży ryb, posiadającej warunki zarówno do sprzedaży ryb żywych, patroszonych jak i przetworów rybných.** Dla poprawy tego celu, potrzebne jest wsparcie finansowe dla gospodarstw rybackich, a zwłaszcza organizacji producenckich.
- **Zwiększające się, nie rekompensowane koszty produkcji rybackiej, na skutek konieczności dostosowywania się gospodarstw rybackich do wymogów np. obszarów chronionych Natura 2000, ograniczeń w ochronie rybostanu przed zwierzętami rybożernymi, itp.**
- **Konieczne jest zrewidowanie w Polsce, celowości przeznaczenia ogromnych środków finansowych dla Lokalnych Grup Rybackich.** Kierowane obecnie do nich bardzo duże środki finansowe EFR, nie przyczyniają się do wzrostu podaży ryb na cele konsumpcyjne, nie służą zrównoważonemu rozwojowi rybactwa, ponieważ są niedostępne dla ogromnej rzeszy rybaków gospodarujących poza granicami LGR-ów!
- **Brak jak dotąd, skuteczności w ochronie zdrowia ryb przez służby weterynaryjne.**

Zdaniem ZPRyb przyszłe wsparcia dla polskich Gospodarstw Rybackich w świetle powyższego oraz projektowanego Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego powinno:

1. Ustanawiać wsparcie dla gospodarstw położonych na terenach objętych formami ochrony przyrody.

Gospodarstwa Rybackie, które wchodzą w skład powstałych nowych form ochrony przyrody, odczuwają znaczne utrudnienia w dotychczasowym gospodarowaniu. Jest to spowodowane nowymi wymaganiami i obowiązkami. Z tego powodu Rybacy słusznie liczą na rekompensaty finansowe, gdyż dominujący trend ochrony przyrody, nie może spocząć tylko na „finansowych barkach” gospodarstw rybackich.

2. Wspierać tradycyjne metody produkcji karpia.

Stawowa gospodarka rybacka w Polsce ma wszelkie znamiona ekstensywności, ekologiczności i energooszczędności wskazywane w art. 53 Rozporządzenia PE i Rady.

Gospodarstwa Rybackie stworzyły swoistą, polską – tradycyjną, przyjazną środowisku formę. Należy sobie jednak zdać sprawę z tego, że to właśnie obecnie w obliczu między innymi nowych uregulowań prawnych krajowych i unijnych, chorób ryb, coraz trudniej jest, zachowując powyższy specyficzny charakter gospodarki stawowej, uzyskać dodatnie efekty finansowe. Dlatego mając prawo i obowiązek kultywowania tradycyjnych metod i obyczajów związanych z chowem karpia, jako narodowego dziedzictwa kulturowego, gospodarczego i przyrodniczego, Rybacy potrzebują unijnego wsparcia.

3. Wspierać ochronę przyszłych dochodów producentów ryb.

W tej kwestii rybacy oczekują pomocy w momencie dotknięcia klęską ich produkcji w szczególności chorobą lub klęską żywiołową. Jak najbardziej zgodnie z art. 57 rozporządzenia, wielce pożądane byłoby ubezpieczanie produkcji rybackiej – ale jak dotąd, brak firmy ubezpieczeniowej, która zechciałaby ubezpieczyć produkcję karpia. Dlatego też przewidziane wsparcie z funduszu europejskiego, składek na ubezpieczenie zasobów akwakultury, stoi pod znakiem zapytania, jeżeli dotąd w Polsce nie ma zainteresowanych firm ubezpieczeniowych. Trafniejsze byłoby, bezpośrednie przeznaczenie środków na np. odszkodowania dla gospodarstw dotkniętych epizoocją itp.

4. Wpływać na zrównoważony rozwój obszarów rybackich

Przeznaczone w PO RYBY 2007 - 2013 bardzo duże fundusze na lokalne grupy Rybackie - LGR, są środkami niesprawiedliwie rozdany! Większość puli finansowej została przejęta przez grupy, znajdujące się na terenie jednego województwa - to jest wielkim paradoksem! Co z pozostałym terytorium kraju? Polskie Rybactwo – wszystkie Gospodarstwa Rybackie, potrzebują w miarę proporcjonalnego, finansowego wsparcia. W związku z powyższym przyszły EFMR powinien znaleźć sposób, aby przeznaczać środki dla wszystkich rybaków, a nie tylko dla gospodarstw objętych lokalnymi grupami rybackimi. Szczególnie podkreślamy to, że 50 % funduszy przeznaczanych na LGR przejmują Samorządy, a przeznaczenie przez nie funduszy EFR w praktyce, trudno zakwalifikować jako racjonalne wykorzystanie w ramach zrównoważonego rybactwa. A na pewno w najmniejszym stopniu nie poprawia to zwiększenia podaży ryb dla polskiego społeczeństwa!

25 styczeń 2012r.

Prezes

Krzysztof Karoń